

**การสรรหาและเลือกสรร
บุคคลเข้ารับราชการ**

การสรรหาและเลือกสรรบุคคลเข้ารับราชการ

มาตรา ๔๒ (๑) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ บัญญัติว่า “การรับบุคคลเพื่อบรรจุเข้ารับราชการและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งต้องคำนึงถึงความรู้ความสามารถของบุคคล ความเสมอภาค ความเป็นธรรม และประโยชน์ของทางราชการ”

มาตรา ๕๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ บัญญัติว่า “การสรรหาให้ได้บุคคลมาบรรจุเข้ารับราชการเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง ต้องเป็นไปตามระบบคุณธรรมและคำนึงถึงพฤติกรรมทางจริยธรรมของบุคคลดังกล่าว ตลอดจนประโยชน์ของทางราชการ”

โดยสรุปหลักการสรรหาและเลือกสรรบุคคลเข้ารับราชการ มีดังนี้

๑. การสรรหาและเลือกสรรต้องเป็นไปตามระบบคุณธรรม โดยคำนึงถึงความรู้ความสามารถ ความเสมอภาค ความเป็นธรรม และประโยชน์ของทางราชการ

๒. การสรรหาและเลือกสรรต้องคำนึงถึงความเสมอภาคในโอกาส โดยการเปิดโอกาสแก่บุคคลที่มีคุณสมบัติอย่างเดียวกันให้ได้รับการเลือกสรรเช่นเดียวกัน

๓. การสรรหาและเลือกสรรบุคคลต้องดำเนินการให้ได้มาตรฐานทั้งในด้านเทคนิคและวิธีดำเนินการเพื่อให้ได้คนที่มีความรู้ความสามารถ มีคุณธรรมจริยธรรม และคุณลักษณะที่เหมาะสมกับการปฏิบัติงานในตำแหน่งมากที่สุด

๔. การดำเนินการสรรหาและเลือกสรรในทุกขั้นตอนต้องบริสุทธิ์โปร่งใส ยุติธรรม มีความสะดวกรวดเร็ว และประหยัดทั้งต่อผู้สมัครและการดำเนินการ

๕. เปิดโอกาสให้ผู้สมัครมีโอกาสเลือกงานและส่วนราชการมีโอกาเลือกคน

การสรรหาบุคคลเข้ารับราชการมี ๒ วิธี คือ

๑. การสอบแข่งขัน

มาตรา ๕๓ วรรค ๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ บัญญัติให้ “การสอบแข่งขัน การขึ้นบัญชีผู้สอบแข่งขันได้ และรายละเอียดเกี่ยวกับการสอบแข่งขันให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่ ก.พ. กำหนด”

ซึ่งขณะนี้ ก.พ. ได้กำหนดไว้ในหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๑๐๐๔/ว๑๗ ลงวันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๕๖ เรื่อง การสรรหาโดยการสอบแข่งขันเพื่อบรรจุบุคคลเข้ารับราชการ

โดยในการสรรหาและเลือกสรรบุคคลเข้ารับราชการเพื่อเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญในตำแหน่งประเภททั่วไป ระดับปฏิบัติงาน และตำแหน่งประเภทวิชาการ ระดับปฏิบัติการ กำหนดให้ใช้วิธีการสอบ ๓ ขั้นตอน ดังนี้

๑. การสอบแข่งขันเพื่อวัดความรู้ความสามารถทั่วไป
๒. การสอบแข่งขันเพื่อวัดความรู้ความสามารถที่ใช้เฉพาะตำแหน่ง
๓. การสอบแข่งขันเพื่อวัดความเหมาะสมกับตำแหน่ง

๑. การสอบแข่งขันเพื่อวัดความรู้ความสามารถทั่วไป ได้กำหนดให้ ก.พ. เป็นผู้ดำเนินการสอบ เพื่อวัดความรู้ความสามารถทั่วไปโดยการสอบข้อเขียนในวิชาต่าง ๆ (คะแนนเต็ม ๑๕๐ คะแนน)

การสอบเพื่อวัดความรู้ความสามารถทั่วไปมีจุดมุ่งหมายเพื่อทดสอบความสามารถหรือศักยภาพในการเรียนรู้ของบุคคล เพื่อให้ได้ผู้ปฏิบัติงานที่สามารถเรียนรู้หรือฝึกฝนการปฏิบัติงานในตำแหน่งได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งสามารถพัฒนาให้ปฏิบัติงานในระดับตำแหน่งที่สูงขึ้นได้

๑.๑ วิชาความสามารถทั่วไป และวิชาภาษาไทย (คะแนนเต็ม ๑๕๐ คะแนน)

๑.๑.๑ วิชาความสามารถทั่วไป (คะแนนเต็ม ๑๐๐ คะแนน) เป็นการสอบเพื่อวัดความสามารถ

(ก) **ด้านการคิดคำนวณ** โดยทดสอบความสามารถในการประยุกต์ใช้ความคิดรวบยอดทางคณิตศาสตร์เบื้องต้น การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ของจำนวนหรือปริมาณ การแก้ปัญหาเชิงปริมาณ และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณต่าง ๆ

(ข) **ด้านเหตุผล** โดยทดสอบความสามารถในการคิดหาความสัมพันธ์เชื่อมโยงของคำข้อความ หรือรูปภาพ การหาข้อยุติหรือข้อสรุปอย่างสมเหตุสมผลจากข้อความ สัจลักษณ์

๑.๑.๒ วิชาภาษาไทย (คะแนนเต็ม ๕๐ คะแนน) เป็นการสอบเพื่อวัดความสามารถ

(ก) **ด้านความเข้าใจภาษา** โดยทดสอบความสามารถในการอ่านและการทำความเข้าใจกับบทความหรือข้อความที่กำหนดให้ แล้วตอบคำถามที่ตามมาในแต่ละบทความ หรือข้อความ รวมทั้งการสรุปความ และตีความ

(ข) **ด้านการใช้ภาษา** โดยทดสอบความสามารถในการเลือกใช้คำหรือกลุ่มคำ การเขียนประโยคได้ถูกต้องตามหลักภาษาและการเรียงข้อความ

๑.๒ วิชาภาษาอังกฤษ (คะแนนเต็ม ๕๐ คะแนน)

เป็นการสอบเพื่อวัดความสามารถด้านการพูด เขียน อ่าน และฟังภาษาอังกฤษ และความเข้าใจสาระสำคัญของข้อความในระดับเบื้องต้น

หมายเหตุ ผู้สอบวิชาความสามารถทั่วไปและวิชาภาษาไทยได้คะแนนรวมไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๖๐ และสอบวิชาภาษาอังกฤษได้คะแนนไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๕๐ หรือตามที่ ก.พ. กำหนดของแต่ละระดับวุฒิการศึกษา จึงจะถือว่าเป็นผู้สอบผ่านการวัดความรู้ความสามารถทั่วไป ทั้งนี้ โดยให้คำนึงถึงหลักวิชาการวัดผล

๒. การสอบแข่งขันเพื่อวัดความรู้ความสามารถที่ใช้เฉพาะตำแหน่ง (คะแนนเต็ม ๒๐๐ คะแนน)

ส่วนราชการเป็นผู้ดำเนินการสอบเป็นการทดสอบความรู้ความสามารถที่ใช้ในการปฏิบัติงานในหน้าที่ โดยเลือกใช้วิธีการสอบข้อเขียน การสอบปฏิบัติ หรือสอบโดยวิธีอื่น ทั้งนี้ จะใช้วิธีการสอบหนึ่งวิธีหรือหลายวิธีก็ได้ตามความเหมาะสมเพื่อให้ได้บุคคลที่มีความรู้ความสามารถทักษะสมรรถนะและอื่น ๆ ที่จำเป็นสำหรับตำแหน่ง โดยประกาศรับสมัครสอบของส่วนราชการจะต้องระบุวิธีการสอบไว้อย่างชัดเจน

โดยการสอบแข่งขันเพื่อวัดความรู้ความสามารถที่ใช้เฉพาะตำแหน่ง มีจุดมุ่งหมายเพื่อวัดความรู้ ทักษะ ความสามารถ และสมรรถนะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานของตำแหน่งที่สรรหา

๓. การสอบแข่งขันเพื่อวัดความเหมาะสมกับตำแหน่ง (คะแนนเต็ม ๑๐๐ คะแนน)

ดำเนินการโดยส่วนราชการ เป็นการทดสอบเพื่อวัดความเหมาะสมกับตำแหน่งที่จะบรรจุและแต่งตั้ง โดยวิธีการสัมภาษณ์หรือวิธีอื่นเพื่อประเมินความเหมาะสมกับตำแหน่ง พิจารณาจากประวัติส่วนตัว ประวัติการศึกษา ประวัติการทำงาน ประสบการณ์ ท่วงทีวาจา อุปนิสัย อารมณ์ ทัศนคติ การปรับตัวเข้ากับผู้ร่วมงานสังคมและสิ่งแวดล้อม ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ปฏิภาณไหวพริบ บุคลิกภาพ และพฤติกรรมของผู้สอบแข่งขัน เพื่อให้ได้บุคคลที่มีคุณธรรมจริยธรรม ความรู้ความสามารถ ทักษะ สมรรถนะ และอื่น ๆ ที่จำเป็นสำหรับตำแหน่ง

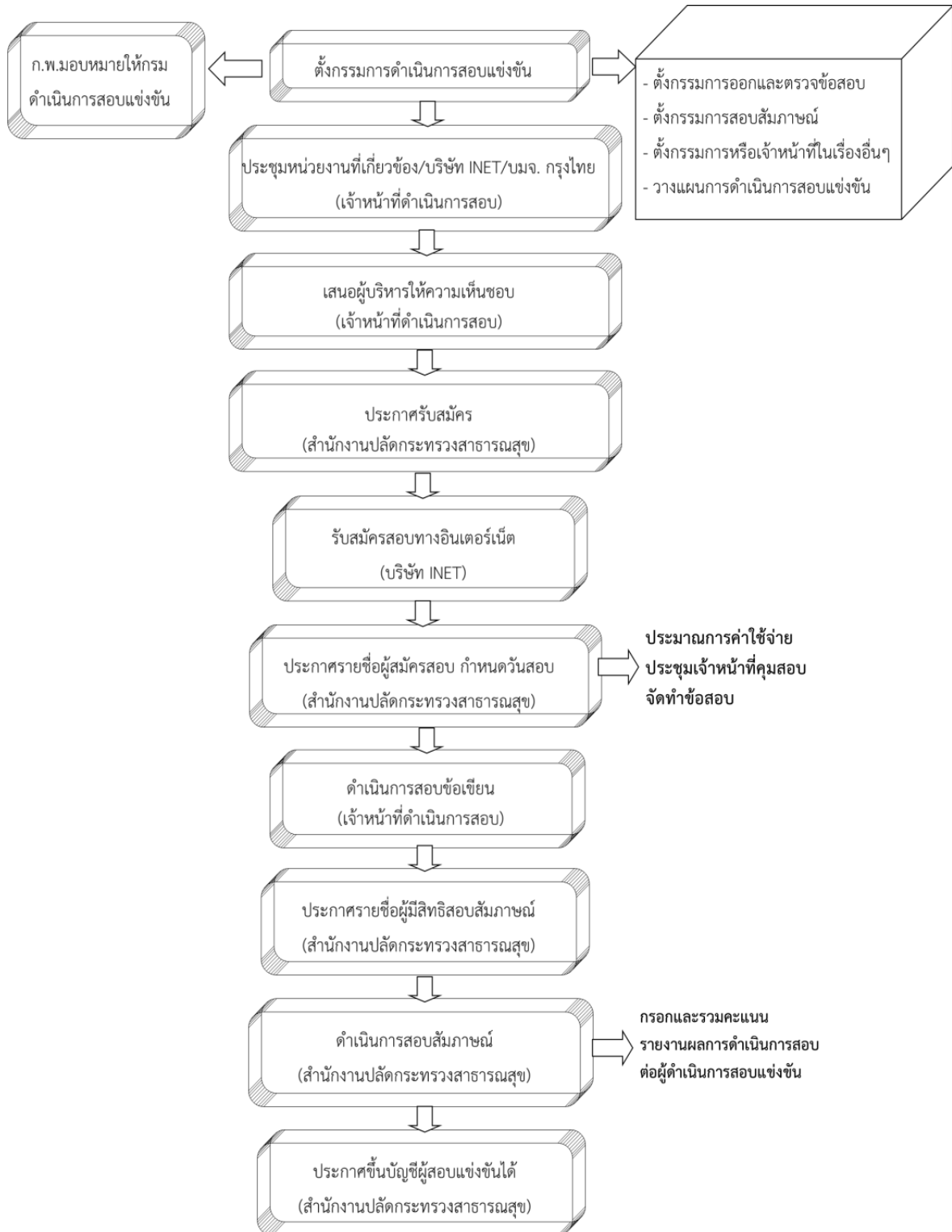
หมายเหตุ ผู้สอบผ่านการสอบแข่งขันเพื่อวัดความรู้ความสามารถที่ใช้เฉพาะตำแหน่งจะต้องได้คะแนนไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๖๐ และผู้สอบผ่านการสอบแข่งขันเพื่อวัดความเหมาะสมกับตำแหน่งจะต้องได้คะแนนไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๖๐ ทั้งนี้ โดยให้คำนึงถึงหลักวิชาการวัดผล

การขึ้นบัญชีผู้สอบแข่งขันได้ใช้ได้ไม่เกิน ๒ ปี นับแต่วันขึ้นบัญชี แต่ถ้ามีการสอบแข่งขันอย่างเดียวกัมนั้นอีก และได้ขึ้นบัญชีผู้สอบแข่งขันได้ใหม่แล้ว บัญชีสอบแข่งขันได้ครั้งก่อนเป็นอันยกเลิก เว้นแต่ในกรณีที่ ได้มีการเรียกตัวผู้สอบแข่งขันได้ผู้ใดให้มารายงานตัวเพื่อรับบรรจุไปแล้วก่อนบัญชีผู้สอบแข่งขันได้จะมีอายุเกิน ๒ ปี หรือก่อนมีการขึ้นบัญชีผู้สอบแข่งขันได้ใหม่ แล้วแต่กรณี ก็ให้การขึ้นบัญชีผู้สอบแข่งขันได้ก่อนนั้นยังคงมีผลใช้ได้ต่อไป ต้องไม่เกิน ๓๐ วัน นับแต่วันถัดจากวันที่บัญชีผู้สอบแข่งขันได้นั้นมีอายุครบ ๒ ปี หรือวันที่ขึ้นบัญชีผู้สอบแข่งขันได้ใหม่ แล้วแต่กรณี

สำหรับการดำเนินการสอบแข่งขัน ของสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขในปัจจุบันได้ใช้วิธีรับสมัครผ่านระบบอินเทอร์เน็ต ซึ่งมีขั้นตอนดำเนินการดังนี้

ขั้นตอนการดำเนินการสอบแข่งขันโดยรับสมัครผ่านระบบอินเทอร์เน็ต

องค์ประกอบของคณะกรรมการคัดเลือกบรรจุบุคคลเข้ารับราชการ

ให้หัวหน้าส่วนราชการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการสอบแข่งขันขึ้นคณะหนึ่ง จำนวนไม่น้อยกว่า ๕ คน ประกอบด้วย

ประธาน	กรรมการ	เลขานุการ
หัวหน้าส่วนราชการ หรือ รองหัวหน้าส่วนราชการ หรือ ผู้ได้รับมอบหมายจากหัวหน้าส่วนราชการ	- ข้าราชการผู้ดำรงตำแหน่งประเภทบริหาร ประเภทอำนวยการ หรือ ประเภทวิชาการ ระดับชำนาญการพิเศษขึ้นไป - ผู้แทน ก.พ.	การเจ้าหน้าที่

๒. การคัดเลือก

มาตรา ๕๕ บัญญัติว่า “ในกรณีที่มีเหตุพิเศษ ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ อาจคัดเลือกบรรจุบุคคลเข้ารับราชการและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งโดยไม่ต้องดำเนินการสอบแข่งขันตามมาตรา ๕๓ ก็ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ ก.พ.กำหนด”

ปัจจุบัน ก.พ. ได้กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขการคัดเลือกไว้ในหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๑๐๐๔.๑/ว ๑๖ ลงวันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๕๑ โดยสรุป ดังนี้

ก.พ. มีมติให้กำหนดเหตุพิเศษ หลักเกณฑ์และวิธีการให้ส่วนราชการคัดเลือกบุคคลเพื่อบรรจุเข้ารับราชการและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งได้โดยไม่ต้องสอบแข่งขัน โดยกรณีเหตุพิเศษซึ่งส่วนราชการอาจคัดเลือกบุคคลเพื่อบรรจุเข้ารับราชการและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งได้มีดังนี้

- (๑) กรณีเป็นผู้ได้รับทุนเล่าเรียนหลวงหรือทุนรัฐบาลเพื่อศึกษาวิชาในประเทศหรือต่างประเทศที่สำเร็จการศึกษาแล้ว
- (๒) กรณีเป็นผู้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรที่ ก.พ. อนุมัติให้ส่วนราชการจัดให้มีการศึกษาขึ้นเพื่อเข้ารับราชการในส่วนราชการใดส่วนราชการนั้นโดยเฉพาะ
- (๓) กรณีเป็นผู้สำเร็จการศึกษาในวุฒิที่ ก.พ. กำหนด

(๔) กรณีเป็นผู้สอบแข่งขันได้ซึ่งไม่สามารถมารับการบรรจุได้เมื่อถึงลำดับที่ที่สอบได้เพราะอยู่ระหว่างรับราชการทหารตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหารและได้มารายงานตัวขอรับการบรรจุเมื่อบัญชีผู้สอบแข่งขันได้ที่ผู้นั้นสอบได้ถูกยกเลิกไปแล้ว

(๕) กรณีเป็นผู้สอบแข่งขันได้ซึ่งถูกยกเลิกการขึ้นบัญชีผู้สอบแข่งขันได้โดยได้มารายงานตัวเพื่อขอรับการบรรจุแล้ว แต่มีเหตุที่ไม่อาจเข้าปฏิบัติหน้าที่ราชการในตำแหน่งที่สอบแข่งขันได้ตามกำหนดเวลาที่ทางราชการจะบรรจุและแต่งตั้ง

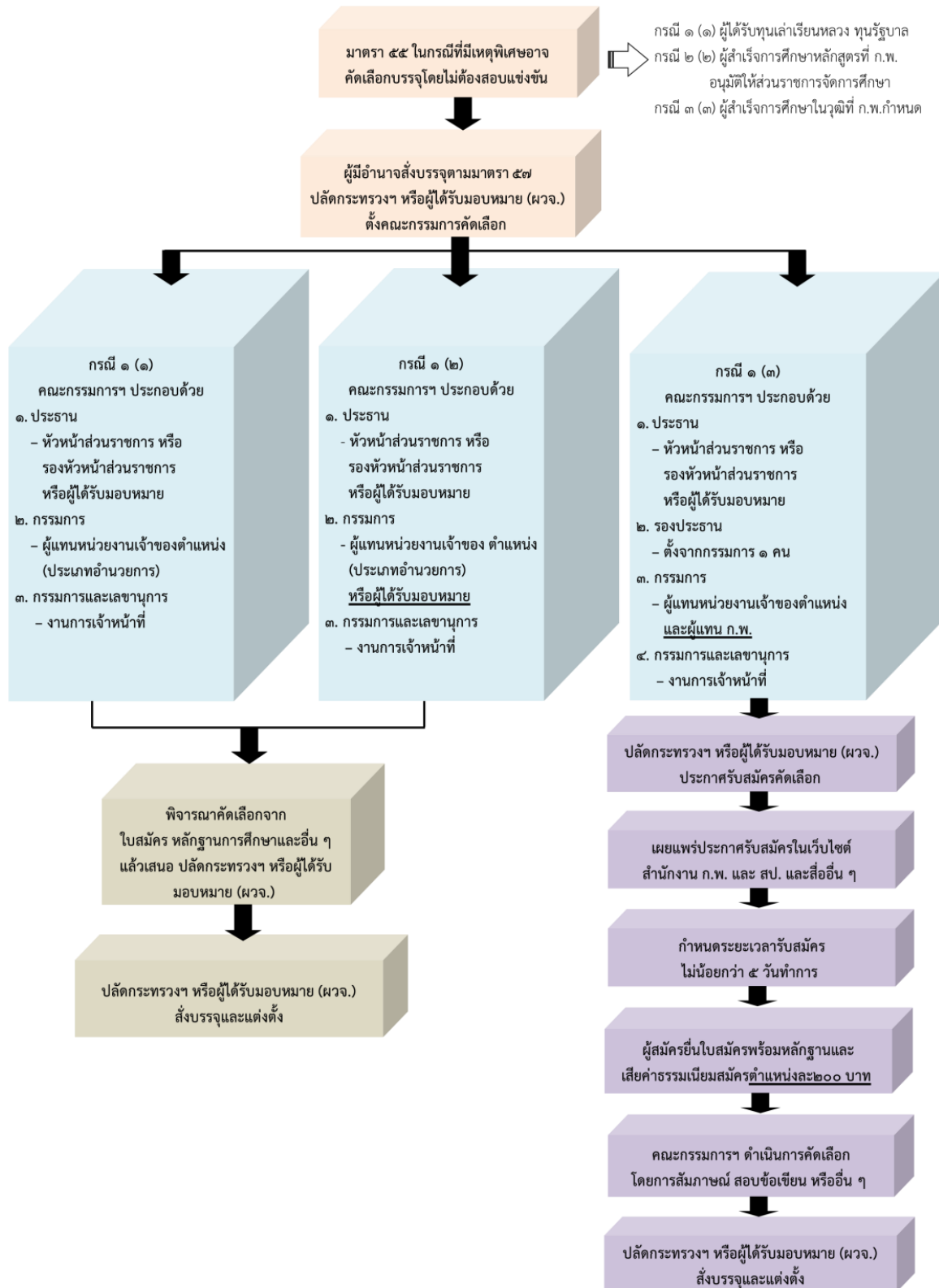
(๖) กรณีอื่นที่ ก.พ. อนุมัติ

องค์ประกอบของคณะกรรมการคัดเลือกบรรจุบุคคลเข้ารับราชการ

กรณีการคัดเลือก	ประธาน	รองประธาน	กรรมการ
กรณีข้อ ๑ (๑)	หัวหน้าส่วนราชการ หรือรองหัวหน้าส่วนฯ หรือผู้ได้รับมอบหมาย	-	ผู้แทนหน่วยงาน เจ้าของตำแหน่ง (ประเภทอำนาจการ)
กรณีข้อ ๑ (๒)	หัวหน้าส่วนราชการ หรือรองหัวหน้าส่วนฯ หรือผู้ได้รับมอบหมาย	-	ผู้แทนหน่วยงาน เจ้าของตำแหน่ง (ประเภทอำนาจการ) หรือผู้ได้รับมอบหมาย
กรณีข้อ ๑ (๓)	หัวหน้าส่วนราชการ หรือรองหัวหน้าส่วนฯ หรือผู้ได้รับมอบหมาย	ตั้งกรรมการ ๑ คน	- ผู้แทนหน่วยงาน เจ้าของตำแหน่ง - และผู้แทน ก.พ.

ขั้นตอนดำเนินการคัดเลือกเพื่อบรรจุบุคคลเข้ารับราชการ
(หนังสือสำนักงาน ก.พ.ที่ นร ๑๐๐๔.๑/ว ๑๖ ลงวันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๕๑)

สำหรับหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกบุคคลเพื่อบรรจุเข้ารับราชการและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนั้น ให้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๑๐๐๔.๑/ว๑๖ ลงวันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๕๑ ดังนี้

(๑) กรณีตามข้อ ๑ (๑) และข้อ ๑ (๒) ให้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑

(๒) กรณีตามข้อ ๑ (๓) ให้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒

(๓) กรณีตามข้อ ๑ (๔) ให้ผู้ประสงค์จะขอรับการบรรจุตามกรณีนี้ยื่นใบสมัครตามแบบที่กำหนดไว้ในสิ่งที่ส่งมาด้วย ๓ และหนังสือรับรองประวัติการรับราชการทหารตามแบบที่กำหนดไว้ในสิ่งที่ส่งมาด้วย ๔ พร้อมด้วยสำเนาหลักฐานการศึกษาและสำเนาหลักฐานการรับราชการทหารตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหาร

เมื่อผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าผู้นั้นพ้นจากราชการทหารโดยไม่มี ความเสียหายและมารายงานตัวเพื่อขอรับการบรรจุเข้ารับราชการภายในเวลา ๑๘๐ วันนับแต่วันพ้นจากราชการทหาร ก็ให้ดำเนินการสั่งบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งที่ผู้นั้นเคยสอบแข่งขันได้ที่มีว่างอยู่ได้

(๔) กรณีตามข้อ ๑ (๕) ให้ผู้ประสงค์จะขอรับการบรรจุตามกรณีนี้ยื่นหนังสือแสดงความจำนงขอ บรรจุเข้ารับราชการและเข้าปฏิบัติหน้าที่ราชการภายใน ๑๕ วันนับแต่กำหนดเวลาที่ทางราชการจะบรรจุ และแต่งตั้ง

